

Strategi mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck för Österåkers kommun 2021-2025

Österåkers kommuns styrdokument
Antagen av Kommunfullmäktige 2021-05-24, § 4:10
Diarienummer: KS 2021/0039
Ansvarig enhet: Säkerhets - och trygghetsenheten
Version: 1.0
Kommentar:

Syfte och mål

Österåker ska vara en kommun där människor känner trygghet och där mänskliga rättigheter gäller för alla oavsett kön, ålder, funktionsvariation, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning och etnisk eller religiös tillhörighet. Kommunen ska verka för ett samhälle utan våld och förtryck där trygghet finns genom hela livet.

Mål för kommunens våldspreventiva arbete är att:

- Österåker ska ha en trygg miljö, fri från våld.
- våld i nära relationer upphör och att barn inte längre behöver uppleva våld.

Strategin omfattar all typ av våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Utgångspunkt

Österåkers kommuns strategi har utgångspunkt i Barnkonventionen, FN:s konvention om mänskliga rättigheter, Agenda 2030 samt den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (2016).

Tillsammans ska de bidra till att mäns våld mot kvinnor upphör och att kvinnor, män, flickor och pojkar ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Definitioner och begrepp

Våld är varje handling riktad mot en annan person, som skadar, smärftar, skrämmer eller kränker och får en person att göra något mot sin vilja eller avstå från att göra något den vill.

Fysiskt våld; att bli knuffad, fasthållen, dragen i håret, slagen eller sparkad.

Sexualiserat våld; våldtäkt eller andra påtvingade sexuella handlingar.

Psykiskt våld; utsättas för direkta eller indirekta hot eller förlöjligande. Även våld eller hot om våld mot husdjur räknas till psykiskt våld.

Social utsatthet; frihetsinskränkningar som att isoleras genom att hindras från att träffa släkt och vänner eller att delta i sociala aktiviteter. Förövaren kontrollerar skrivna mobilkonversationer, sociala medier, etc. Bli fråntagen

tillgång till sitt id-kort eller bankkort.

Materiellt våld/ekonomisk utsatthet; förövaren förstör avsiktligt partners personliga tillhörigheter. Kan även innebära att en part i en nära relation förmås skriva under papper som får negativa konsekvenser för densamme. Den utsatte kan förvägras tillgång till hjälpmedel såsom rullator, glasögon, medicin och dylikt.

Latent våld; rädsla för att bli utsatt för våld påverkar och styr beteende. Ett exempel på detta är att kvinnor låter bli att gå ut ensamma när det är mörkt.

Hedersrelaterat våld och förtryck; har sin grund i kön, makt, sexualitet och kulturella föreställningar om dessa. Synen på kyskhhet och oskuld står i fokus och familjens rykte och anseende är centralt. Både flickor, pojkar, kvinnor och män påverkas, men kontrollen och förtrycket riktas främst mot flickor och kvinnor. HBTQ+-personer och personer med funktionsnedsättning är särskilt utsatta. Hedersrelaterat våld inte är kopplat till någon specifik religion eller något särskilt land, utan innefattar traditioner och oskrivna regler inom vissa grupper.

Våld i nära relationer är ofta ett mönster av handlingar och offret utsätts för kombinationer av fysiskt, sexualiserat och psykiskt våld. Grupper särskilt utsatta för våld i nära relationer är HBTQ+- personer, äldre, personer med funktionsvariation, barn, personer med bristande kunskaper i svenska språket och om samhället samt personer med missbruksproblematik.

Strategi mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

Österåkers kommun ska bedriva ett långsiktigt arbete mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Fokus ska ligga på förebyggande arbete. Arbetet förutsätter samverkan inom kommunens förvaltningar och verksamheter, samt med andra berörda viktiga aktörer i civilsamhället.

Det övergripande arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska ske centralt där en samordnare på övergripande strategisk nivå ansvarar för frågor som rör våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. Samordnarens uppdrag är övergripande samordning av förebyggande arbete mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Förvaltningar och avdelningar i kommunen ska följa fastställda rutiner och handlingsplaner vid upptäckt av att medarbetare är utsatta för våld eller förtryck.

Tjänstemän inom kommunen och externa viktiga aktörer ska ha ett fungerande samarbete med brottsutsattas behov i centrum.

Förskola och skola är båda centrala i det förebyggande arbetet på området i enlighet med nationella riktlinjer och styrdokument.

Kommunens ambition är att till så många föräldrar som möjligt erbjuda föräldrastöd i form av evidensbaserat universellt förebyggande program.

Berörda tjänstemän i kommunen ska ha adekvat kunskap och kompetens för att förebygga, upptäcka samt erbjuda skydd och stöd till våldsutsatta med betoning på särskilt utsatta grupper och barn.

Genom ökad kunskap och systematiskt arbete främja upptäckt av våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Tjänstemän i kommunen arbetar med evidensbaserade metoder och riskbedömningar när det gäller våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Våldsutövare bör erbjudas stöd, hjälp och behandlingsmetoder med fokus på evidensbaserade metoder.

Uppföljning

Strategin ska följas upp årligen och vid behov revideras.